

**ФОРМУВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ОЛІМПІАДИ З ПЕДАГОГІКИ**

Воровка М.І.

*Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і педагогічної
майстерності Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна*

Бунчук О.В.

*Кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки і
педагогічної майстерності Мелітопольського державного педагогічного
університету імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Україна*

В Україні із можливих напрямів вирішення проблеми забезпечення в різних сферах суспільної діяльності обдарованими спеціалістами, обрано шлях самостійної підготовки талановитої молоді у межах національної системи освіти на основі розробки та реалізації загальнодержавних програм. У більшості закладів вищої України в останні роки значно активізувалася діяльність стосовно цілеспрямованої систематичної роботи з обдарованими здобувачами вищої освіти.

Однак, у Концепції державної програми роботи з обдарованою молоддю зазначається, що в Україні склалася критична ситуація з поповненням національної науки молодими кадрами [2, С. 1]. «Старіння» української науки вже сьогодні негативно позначається на інноваційно-технологічному розвитку держави. Інтелектуальний творчий потенціал обдарованих студентів використовується неефективно, оскільки не створено сприятливих умов для реалізації їх здібностей. Інтеграція ж України в

загальноєвропейський простір потребує розроблення нових напрямів роботи з обдарованою молоддю. Всі ці явища актуалізують проблему обдарованості загалом, та необхідність активізації науково-дослідницької діяльності молоді зокрема.

Проблема організації науково-дослідної роботи є багатогранною. Її значущість у навчанні знайшла своє відображення як у вітчизняній (Ю. Бабанський, К. Гриднева, Ю. Грицай, В. Загвязинський, В. Козаков, Б. Надєїнський, В. Полонський, О. Рудницька, М. Смородинська, М. Солдатенко, М. Сорокін та ін.), так і у зарубіжній науковій думці (В. Оконь та ін.). Серед науковців, які досліджували сутність та структуру дослідницьких здібностей, можна відзначити В. Андрєєва, А. Деметроу, В. Дружиніна, А. Поддякова, Е. Регіра, О. Савенкова та ін.

Більшість дослідників відзначають необхідність внесення коректив в діяльність закладів вищої освіти з урахуванням освітніх потреб обдарованого здобувача, що знаходить своє відображення, перш за все, в освітніх програмах, формах та методах роботи, мета яких – створити простір для самореалізації, задоволення потреб у нових знаннях, самовираженні, вихованні взаємовідносин.

Велика увага в формуванні науково-дослідних умінь здобувачів вищої освіти приділяється організації та проведенню Всеукраїнських олімпіад. Для якісної підготовки до Всеукраїнської олімпіади з педагогіки призначаються досвідчені викладачі і після I туру олімпіади проводиться детальний аналіз результатів на засіданні кафедри, де з числа переможців визначаються кандидатури здобувачів, а також складається команда для участі у II турі Всеукраїнської олімпіади з педагогіки.

По отриманню листа-запрошення з базового закладу вищої освіти, де буде проводитися Всеукраїнська олімпіада з педагогіки, науково-педагогічним колективом кафедри створюються умови для якісної підготовки до неї.

Основними формами залучення здобувачів до участі у Всеукраїнській олімпіаді є:

- індивідуальна та групова робота над пошуковими та науково-дослідницькими проектами;
- участь у науково-практичних конференціях, семінарах кафедри, конкурсах загально університетських наукових робіт, ;
- розроблення мультимедійних проектів, участь в Інтернет-олімпіадах;
- участь у кафедральному гуртку «Акме»;

Узагальнення педагогічного досвіду кафедри педагогіки і педагогічної майстерності з розвитку обдарованості показало, що виділені форми пов'язані між собою, взаємозумовлені та становлять єдиний комплекс, який допомагає не тільки виділити кандидатури здобувачів до участі у Всеукраїнській олімпіаді з педагогіки, а й підготувати фундамент особистості студента для подальшого професійного становлення і розвитку.

Наводимо приклад завдань з програми запрошення учасника олімпіади з педагогіки. Програма Всеукраїнської олімпіади з навчальної дисципліни «Педагогіка» – 2019 передбачала чотири тури:

- I тур – теоретичний – 1 частина - тестування знань з педагогіки, 2 частина – «Педагогічне красномовство»;
- II тур – пошуково-дослідницький – розроблення наукового апарату дослідження;
- III тур – творчий – педагогічний кінозал «Школа майбутнього»;
- IV тур – практичний – «Активна перерва».

Як бачимо з програми олімпіади - II тур – пошуково-дослідницький і передбачає розроблення наукового апарату дослідження. I підготовка до другого туру і взагалі до олімпіади є гарною основою для формування науково-дослідних вмінь у здобувачів вищої освіти.

Отже, використовуючи різні форми роботи з обдарованими здобувачами вищої освіти, ми переконані, що домінувати мають самостійна робота, пошуковий та науково-дослідний підходи до засвоєння знань, умінь і

навичок. Саме тому науково-педагогічні колективи велику увагу приділяють участі здобувачів у Всеукраїнських олімпіадах, яка посідає чільне місце серед ефективних форм науково-дослідної діяльності, що сприяють розвитку творчого потенціалу, спрямовує зусилля на розвиток дослідницьких здібностей, залучає здобувачів до активної дослідницької роботи. Саме участь в олімпіадах надає змогу майбутнім учителям розвивати творчу думку, реалізувати прагнення до наукового пошуку, набувати дослідницьких умінь.

Література

1. Антонова О. Є. Обдарованість: досвід історичного та порівняльного аналізу: [монографія] / О. Є. Антонова. – Житомир: Житомир. держ. ун-т, 2005. – 456 с.
2. Концепція державної програми роботи з обдарованою молоддю на 2006-2010 роки // Освіта України. – 2006. – № 48 (741). – 30 червня. – С. 1-3.
3. Пронюк Н.П. Організація роботи Малої академії наук / Рідна школа - № 6 - 2000. – С.72-73.